

Tweede Kamerfractie

Spreektekst Ton Elias VVD

Datum: 16-10-2009

Spoeeddebat slome betaling facturen 15 okt. 2009

We bespreken vanavond met de minister van Binnenlandse Zaken de onaanvaardbare situatie dat de overheid nog steeds te laat betaalt - en voor mij is dat het eerste treffen met deze minister - ik had liever een minder triest onderwerp besproken.

Want mijn eerste gedachte was:

Kan dit kabinet nou echt helemaal níks?

Wat is er nou simpeler dan op tijd betalen als je het geld toch in kas hebt?

Je hebt het een paar keer met jezelf als overheid afgesproken. Je minister-president heeft het beloofd op een congres van het midden- en kleinbedrijf, alweer bijna een jaar geleden. De officiële betalingstermijn is na Kamervragen van de VVD-fractie verkort van 45 naar dertig dagen. Deze minister zegt als baas van alle departementen in april voor de camera dat er vanaf nu echt, heus, jawel, op tijd betaald zal worden. En toch, toch gebeurt het simpelweg niet.

Het is uitgezocht door IODAD, een clubje boekhoudvorsende ambtenaren dat over de muren van alle departementen heen mag kijken en het is onthutsend wat ze schrijven. Sommige departementen hielden nog geen rekening met de gewijzigde termijn. (p. 4) Het staat er letterlijk, al geloof je je ogen niet wanneer je het leest. Want wat staat daar eigenlijk? Daat staat eigenlijk: de premier kan in november officieel iets aankondigen, de termijn kan in de Rijksinkoopvoorwaarden formeel veranderen, maar toch gaan departementen simpelweg hun eigen gangetje. Mijn eerste vraag luidt, heel simpelweg, wat VINDT deze minister van zoiets? Het staat droogjes in het rapport, maar wat vind u daar van? Hoe komt het, zo vraag ik u in volstrekte ernst, dat departementen niet doen waartoe ze formeel gehouden zijn? We hebben hier toch geen bananenrepubliek?

Over de cijfers wil ik niet al teveel met u steggelen. Het IODAD komt op 75% gemiddeld waar het goed gaat. U lijkt dat een mooie score te vinden. De VVD niet, bepaald niet, zelfs. Het betekent dat in een kwart van de gevallen ondernemers langer op hun geld moeten wachten. Geld dat ze juist nu zo hard nodig hebben. Premier Balkenende noemde het simpele plan om sneller te betalen een jaartje terug niet voor niks de eerste crisismaatregel. In die zin is het kabinet consequent: van al die andere crisismaatregelen is ook nog niks terecht gekomen...

Wat vindt de minister ervan dat 51,7 bij Justitie net iets meer dan de helft en 42,5% bij VROM (flink wat minder dan de helft dus) slechts op tijd betaald wordt? En, belangrijkste vraag, wat doet ze er CONCREET aan om te zorgen dat 't verandert?

U stelt mij voor (brief 16 september) om het over een jaartje nog eens te onderzoeken - om dán te kijken of het dan misschien ietsiepietsie beter gaat. Denkt de minister dat wij ons met dit soort kluitjes in het riet laten sturen? Dit is geen kasprobleem, dit is geen financieel probleem, dit is geen boekhoudprobleem, dit is een mentaal probleem. De VVD vraagt u: wat gaat u dóen?

Kort nog over andere cijfers, van incassobureau Intrum Justitia. Hun onderzoek liep niet tot eind april, maar tot en met augustus. Hun twee alarmerendste cijfers vond ik dat in bijna een derde van de gevallen de rijksoverheid er meer dan zestig dagen over doet om openstaande rekeningen te voldoen. En dat wél op tijd betalen een directe verbetering van de kasstroom van het bedrijfsleven van 1,5 miljard euro opleveren. Anderhalf miljard! Graag een reactie van de minister op die twee meest in het oog springende getallen.

Tenslotte nog twee punten: de VVD-fractie weet hoe Nederland bestuurlijk in elkaar zit. Maar kan de minister al haar creativiteit aanwenden om ons te vertellen of ze niet toch een mogelijkheid ziet om ook gemeenten en provincies tot sneller betalen aan te zetten? Er gebeurt nu absoluut te weinig. Hoe denkt de minister over een boete van 5 %, die automatisch op het factuurbedrag komt op de 33e dag na de factuurdatum? Uiteraard mag dat de belastingbetaler niks kosten, dus het totale budget mag niet worden verhoogd. Volgens ons is zo'n harde sanctie de enige manier om dit simpele probleem nu definitief eens écht te regelen.